

2009 YILI OCAK-EKİM DÖNEMİ TÜRKİYE DERİ VE DERİ MAMULLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, Türkiye deri ve deri mamulleri ihracatı % 24,9 düşüşle 844,7 milyon dolara gerilemiştir.

2009 yılı Ocak-Ekim döneminde Türkiye genel ihracatı ise, % 29,5 oranında gerileyerek 78,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

EN ÇOK DERİ ve DERİ MAMULLERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK-EKİM	2009 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	268.161	196.094	-26,9
ALMANYA	108.459	78.095	-28,0
İTALYA	59.060	58.284	-1,3
FRANSA	61.214	49.951	-18,4
İSPANYA	41.375	44.122	6,6
KAZAKİSTAN	45.265	33.325	-26,4
IRAK	18.919	28.737	51,9
İNGİLTERE	57.164	27.845	- 51,3
HOLLANDA	30.741	23.756	- 22,7
S.ARABİSTAN	20.985	20.632	- 1,7
İLK 10 ÜLKEYE DERİ & DERİ MAM.İHRACATI	711.343	560.841	- 21,2
TOPLAM DERİ & DERİ MAMULLERİ İHRACATI	1.124.958	844.647	- 24,9

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde % 26,9 düşüşle 196,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın diğer önemli pazarı olan Almanya'ya yapılan ihracat, Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 28 düşerek 78,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İtalya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 1,3 düşüşle 58,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Fransa'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 18,4 düşüşle 50 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Son dönemde yükselen pazarlarımızdan İspanya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, Ocak-Ekim döneminde % 6,6 artışla 44,1 milyon dolara yükselmiştir.

Kazakistan'a yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 26,4 düşüşle 33,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, son dönemde ihracatta hızlı artış kaydedilen, yedinci büyük pazarımız durumundaki Irak'a ihracat % 51,9 oranında artarak 28,7 milyon dolara yükselmiştir.

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri mamulleri ihracatımızın % 44,8'lik payıyla en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat, Ocak-Ekim döneminde % 28,9 düşüşle 378,1 milyon dolar olmuştur.

Ülke grupları açısından en yüksek artış oranı Afrika ülke grubuna yapılan ihracatta yaşanmış olup, bu ülke grubuna yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Ocak-Ekim döneminde % 86,1 artışla 11,8 milyon dolara yükselirken, söz konusu ülke grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı da % 1,4'e çıkmış bulunmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatında artış kaydedilen ülke grupları arasında Ortadoğu ülkeleri grubu da yer almakta olup, bu ülkelere 2009 yılının ilk 10 aylık döneminde %6,2'lik artışla 63,1 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde, Ortadoğu ülke grubunun, toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 7,5'e yükselmiş bulunmaktadır.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri sektörü dört ayrı fasıl başlığı altında yedi ayrı alt sektörden oluşmaktadır;

Fasıl 41: Ham ve işlenmiş deriler,

Fasıl 42: Deri giyim, saraciye ve seyahat eşyası,

Fasıl 43: Ham post, işlenmiş, kürk, kürkten mamul eşya ve aksesuarı

Fasıl 64: Ayakkabı ve ayakkabı aksamıdır.

Fasıllar bazında toplam deri ve deri ürünleri ihracatımız ve ürün gruplarının ihracattan aldığı paylar aşağıdaki tablolarda mevcuttur.

Türkiye'nin Deri Sektörü İhracatında			
Fasılların Payı			
Birim:1000\$	2008 Ocak-Ekim	2009 Ocak-Ekim	09/08 Değişim %
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	1.124.958	844.647	- 24,9
F41	104.170	71.540	- 31,3
Toplam Deride Payı %	9	8	
F42	457.844	335.057	- 26,8
Toplam Deride Payı %	41	40	
F43	245.701	181.673	- 26,1
Toplam Deride Payı %	22	22	
F64	315.796	255.690	- 19,0
Toplam Deride Payı %	28	30	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2008-2009 OCAK-EKİM DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (MAL GRUPLARI BAZINDA) (1000 \$)							
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2008 EKİM	2009 EKİM	Değişim	2008 OCAK - EKİM	2009 OCAK - EKİM	09/08 Değişim
4101	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	3	0	-100,0%	51	6	-88,2%
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	0	145	100,0%	326	716	119,6%
4103	DIĞER HAM DERİLER	0	150	100,0%	48	162	237,5%
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	3	295	9733,3%	425	884	108,0%
4104	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	1.713	1.471	-14,1%	23.403	13.404	-42,7%
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	499	480	-3,8%	3.821	1.575	-58,8%
4106	DIĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	0	12	100,0%	257	992	286,0%
4107	SİĞİR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	4.801	4.939	2,9%	48.811	37.688	-22,8%
4112	KOYUN VE KUZULARIN DIĞER DERİ VE KÖSELELERİ	1.338	2.619	95,7%	14.376	12.972	-9,8%
4113	DIĞER HAYVANLARIN DIĞER DERİ VE KÖSELELERİ	603	365	-39,5%	10.110	1.934	-80,9%
4114	GÜDERİ; RUGAN VE RUGANLA DERİ VE KÖSELE; METALİZE DERİ VE KÖSELE	60	79	31,7%	847	453	-46,5%
4115	DERİ,KÖSELELERİN ŞERİT,YAPRAK, EVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB.DERİ EŞYASI	156	138	-11,5%	2.107	1.647	-21,8%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ TOPLAMI	9.170	10.103	10,2%	103.732	70.665	-31,9%
4201	HER TÜR HAYVANI İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB.(MAL EDİLDİĞİ MADDE NE OLURSA OLUR)	41	82	100,0%	781	584	-25,2%
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	10.437	11.383	9,1%	122.015	89.587	-26,6%
4203.21/29/30/40	DERİ ELDİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	4.011	4.767	18,8%	40.806	31.061	-23,9%
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	0	0	0,0%	0	0	0,0%
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DIĞER EŞYA	798	1.138	42,6%	7.607	6.730	-11,5%
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	0	0	0,0%	0	67	100,0%
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204	SARACİYE TOPLAMI	15.287	17.370	13,6%	171.209	128.029	-25,2%
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	22.798	19.597	-14,0%	266.642	207.065	-27,8%
4203.10	DERİ GİYİM TOPLAMI	22.798	19.597	-14,0%	266.642	207.065	-27,8%
4301	HAM POSTLAR	0	402	100,0%	903	1.751	93,9%
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	6.907	4.427	-35,9%	39.929	35.257	-11,7%
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	6.907	4.829	-30,1%	40.832	37.008	-9,4%
4303	KÜRKTEN GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTEN DIĞER EŞYA	30.052	15.521	-48,4%	204.810	144.112	-29,6%
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	28	31	10,7%	66	574	769,7%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	30.080	15.552	-48,3%	204.876	144.686	-29,4%
6401	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	1.035	634	-38,7%	5.572	2.966	-46,8%
6402	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DIĞER AYAKKABI	4.658	5.989	28,6%	63.279	61.710	-2,5%
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİİ, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	12.514	15.298	22,2%	172.893	130.166	-24,7%
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUÇUK, PLASTİK VB AYAKKABI	1.706	1.161	-31,9%	26.789	19.775	-26,1%
6405	DIĞER AYAKKABI	1.710	2.934	71,6%	21.809	20.428	-6,3%
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	2.141	2.519	17,7%	25.469	20.690	-18,8%
64	AYAKKABI TOPLAMI	23.764	28.535	20,1%	315.791	255.735	-19,0%
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		108.009	96.281	-10,9%	1.123.507	844.072	-24,9%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ham post ve işlenmiş deri (Fasıl 41) ihracatında 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde 71,5 milyon dolarlık ihracat performansı ile geçen yılın aynı dönemine göre % 31,3 oranında düşüş yaşanırken, bu fasılın toplam deri sektörü ihracatı içindeki payı % 9'dan % 8 seviyesine gerilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 41 dahilinde ham deri (4101, 4102, 4103) ve yarı işlenmiş/bitmiş deri (4104, 4105, 4106, 4107, 4112, 4113, 4114, 4115) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 41'de yapılan ihracatın büyük kısmı yarı işlenmiş/bitmiş deri alt grubundan yapılmaktadır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri alt grubundan 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde 70,7 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre düşüş oranı % 31,9 seviyesindedir.

Sektörün en büyük ihracat kalemi olan **deri giyim, saraciye ve seyahat eşyalarının** (Fasıl 42) ihracatı, aynı dönemde % 26,8 oranında düşerek 335,1 milyon dolara gerilemiş bulunmaktadır.

Bu fasıl kapsamındaki ürünlerin toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay, geçen yılın Ocak-Ekim döneminde % 41 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde % 40 seviyesine gerilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 42 dahilinde saraciye (4201, 4202, 4203.21, 4203.29, 4203.30, 4203.40, 4204, 4205, 4206) ve deri giyim (4203.10) ürünleri ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

2009 yılı Ocak-Ekim döneminde Fasıl 42 kapsamında yapılan ihracatın 207,1 milyon dolarlık kısmı deri giyim grubundan gerçekleştirilmiştir. Bu sonuçla, deri giyim mamülleri ihracatı bu dönemde % 27,8 düşmüş bulunmaktadır.

Fasıl 42 kapsamında bulunan diğer ürün grubu olan saraciye grubunda aynı dönemde 128 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Böylelikle, bu ürün grubunda 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde yapılan ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 25,2 düşüş göstermiştir.

Kürk ve kürkten mamul eşya ürün grubundan (Fasıl 43) gerçekleştirilen ihracat ise, 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 26,1 oranında düşerek 181,7 milyon dolar seviyesine gerilemiştir.

Bu fasılda gerçekleştirilen ihracat, toplam deri ürünleri ihracatından 2008 yılının Ocak-Ekim döneminde % 22 pay alırken, 2009 yılının aynı döneminde de bu oran % 22 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Fasıl 43 dahilinde ham ve işlenmiş kürk (4301, 4302) ve kürk giyim eşyası ürün grupları (4303, 4304) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 43'de yapılan ihracatın büyük bir kısmı kürk giyim eşyası ürün grubundan yapılmaktadır.

Kürk giyim eşyası grubunda bu dönemde 144,7 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bu sonuç 2008 yılının aynı dönemine göre % 29,4 düşüşü göstermektedir.

Fasıl 43-kürk ve kürkten mamul eşya grubunun diğer alt grubu olan ham ve işlenmiş kürk grubu ihracatı, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde 37 milyon dolar olarak gerçekleşerek % 9,4 oranında azalmış bulunmaktadır.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı ihracatında (Fasıl 64), 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 255,7 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 19'luk düşüş kaydedilmiştir. Bu ürün grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay, 2008 yılının Ocak-Ekim döneminde % 28 düzeyindeyken, 2009 yılının aynı döneminde de % 30 seviyesine çıkmış bulunmaktadır.

Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

EN ÇOK AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK-EKİM	2009 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	42.546	45.303	6,5
IRAK	17.735	26.131	47,3
S.ARABİSTAN	19.859	19.910	0,3
HOLLANDA	17.104	12.492	- 27,0
ALMANYA	16.853	12.089	- 28,3
İLK 5 ÜLKEYE AYAKKABI İHRACATI	114.097	115.925	1,6
TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	315.791	255.735	-19,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ayakkabı ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde % 6,5 artışla 45,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Son dönemde yükselen pazarlarımızdan Irak'a yapılan ayakkabı ihracatı, Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 47,3 artarak 26,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

S.Arabistan'a yapılan ayakkabı ihracatı 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 0,3 artışla 19,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Hollanda'ya yapılan ayakkabı ihracatı, sözkonusu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 27 düşüşle 12,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Almanya'ya yapılan ayakkabı ihracatı, Ocak-Ekim döneminde % 28,3 düşüşle 12,1 milyon dolara gerilemiştir.

EN ÇOK DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK-EKİM	2009 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	68.421	40.177	- 41,3
ALMANYA	51.774	33.915	- 34,5
İSPANYA	23.725	31.929	34,6
FRANSA	26.518	21.961	- 17,2
İTALYA	20.835	14.879	- 28,6
İLK 5 ÜLKEYE DERİ GİYİM İHRACATI	191.273	142.861	- 25,3
TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	286.642	207.065	- 27,8

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Deri giyim ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde % 41,3 düşüşle 40,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı olan Almanya'ya yapılan ihracat, Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 34,5 azalarak 33,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İspanya'ya yapılan deri giyim ihracatı, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 34,6 artışla 31,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Fransa'ya yapılan deri giyim ihracatı, Ocak-Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 17,2 düşüşle 22 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İtalya'ya yapılan deri giyim ihracatı, Ocak-Ekim döneminde % 28,6 düşüşle 14,9 milyona gerilemiştir.

EN ÇOK SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK-EKİM	2009 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
İTALYA	21.380	27.589	29,0
ALMANYA	20.073	17.689	- 11,9
İNGİLTERE	30.080	8.573	- 71,5
FRANSA	8.677	5.782	- 33,4
ABD	10.672	4.972	- 53,4
İLK 5 ÜLKEYE SARACİYE İHRACATI	90.882	64.605	- 28,9
TOPLAM SARACİYE İHRACATI	171.209	128.029	- 25,2

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Saraciyeye ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde % 29 artışla 27,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Geleneksel pazarlarımızdan Almanya'ya yapılan saraciyeye ihracatı, Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 11,9 azalarak 17,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İngiltere'ye yapılan saraciyeye ihracatı, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 71,5 düşüşle 8,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Fransa'ya yapılan saraciyeye ihracatı, sözkonusu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 33,4 düşüşle 5,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

ABD'ye yapılan saraciyeye ihracatı, Ocak-Ekim döneminde % 53,4 düşüşle 5 milyon dolara gerilemiştir.

EN ÇOK KÜRK GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER

Birim: 1.000 \$

ÜLKELER	2008 OCAK-EKİM	2009 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	114.549	84.587	- 26,2
KAZAKİSTAN	24.080	17.260	- 28,3
ALMANYA	13.653	9.424	- 31,0
FRANSA	9.083	9.145	0,7
ABD	7.635	4.112	- 46,1
İLK 5 ÜLKEYE KÜRK GİYİM İHRACATI	169.000	124.528	- 26,3
TOPLAM KÜRK GİYİM İHRACATI	204.876	144.686	- 29,4

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Kürk giyim ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde % 26,2 düşüşle 84,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı olan Kazakistan'a yapılan ihracat, Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 28,3 azalarak 17,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Almanya'ya yapılan kürk giyim ihracatı, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 31 düşüşle 9,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Fransa'ya yapılan kürk giyim ihracatı, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 0,7 artışla 9,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

EN ÇOK YARI İŞLENMİŞ / BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK-EKİM	2009 OCAK-EKİM	DEĞİŞİM %
ÇİN HALK CUMHUR.	14.785	10.631	- 28,1
HONG KONG	7.313	10.541	44,1
BEYAZ RUSYA	8.945	6.120	- 31,6
FRANSA	6.926	4.777	- 31,0
RUSYA FEDERASYONU	13.079	4.297	- 67,2
İLK 5 ÜLKEYE YARI İŞL./BİTMİŞ DERİ İHRACATI	51.048	36.366	- 28,8
TOPLAM YARI İŞL./BİTMİŞ DERİ İHRACATI	103.732	70.665	- 31,9

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Yarı işlenmiş/bitmiş deri ihracatımızın en önemli pazarı olan Çin'e yapılan ihracat, 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde % 28,1 düşüşle 10,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Hong Kong'a yapılan ihracat, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 44,1 artarak 10,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Beyaz Rusya'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 31,6 düşüşle 6,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Üretimde ve Kapasite Kullanımında Meydana Gelen Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Sanayi Üretim İndeksi'ne göre, 2009 yılı Eylül ayında, geçen yılın aynı dönemle karşılaştırıldığında, deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi % 14,5 düşüş göstermiştir.

Diğer yandan, Türkiye İstatistik Kurumu'nun Aylık İmalat Sanayinin Eğilim Anketi'ne göre, 2009 yılının Eylül ayı itibarıyla deri ve deri mamulleri sektöründe kapasite kullanım oranının % 63,9 olduğu görülmektedir. 2008 yılının Eylül ayında deri ve deri mamulleri sanayinde kapasite kullanım oranı % 66,4 seviyesindeydi. Böylelikle, Eylül ayında deri ve deri mamulleri sanayinde kapasite kullanım oranı, geçen yılın aynı ayına göre % 2,5 oranında gerilemiş bulunmaktadır.

İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi /10.11.2009

TÜRKİYE DERİ VE DERİ MAMULLERİ İHRACATI

EKİM 2009

	2008 EKİM 1000 \$	2009 EKİM 1000 \$	DEĞİŞİM %	2008 OCAK-EKİM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2009 OCAK-EKİM 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %	
AB ÜLKELERİ (15)	ALMANYA	7.612	10.274	35,0	108.459	9,6	78.095	9,2	-28,0
	AVUSTURYA	572	765	33,7	7.132	0,6	7.863	0,9	10,2
	BELÇİKA	352	765	114,8	10.617	0,9	8.460	1,0	-20,3
	DANİMARKA	1.955	2.237	14,4	17.404	1,5	11.368	1,3	-34,6
	FİNLANDIYA	108	72	-33,3	4.431	0,4	1.032	0,1	-76,7
	FRANSA	3.526	3.404	-3,5	61.214	5,4	49.951	5,9	-18,4
	HOLLANDA	775	1.782	129,9	30.741	2,7	23.756	2,8	-22,7
	İNGİLTERE	5.080	4.342	-14,5	57.164	5,1	27.845	3,3	-51,3
	İRLANDA	1	11	100,0	517	0,0	80	0,0	-84,5
	İSPANYA	3.203	3.656	14,1	41.375	3,7	44.122	5,2	6,6
	İSVEÇ	154	203	31,8	2.034	0,2	1.530	0,2	-25,3
	İTALYA	4.774	5.686	19,1	59.060	5,2	58.264	6,9	-1,3
	LÜKSEMBURG	9	2	-100,0	25	0,0	14	0,0	-44,0
	PORTEKİZ	124	128	3,2	1.685	0,1	1.346	0,2	-20,1
	YUNANİSTAN	2.455	2.339	-4,7	26.115	2,3	15.842	1,9	-39,3
AB(15) ÜLKELERİ TOPLAMI	30.702	35.657	16,1	427.973	38,0	329.596	39,0	-23,0	
YENİ AB ÜLKELERİ (12)	BULGARİSTAN	1.297	817	-37,01	27.958	2,5	10.653	1,3	-61,9
	ÇEK CUMHURİYETİ	221	472	113,6	4.873	0,4	2.915	0,3	-40,2
	ESTONYA	387	385	-0,5	3.897	0,3	2.098	0,2	-46,2
	DİĞER BÖLGELER	0	10	100,0	0	0,0	21	0,0	100,0
	LETONYA	86	38	-55,8	1.722	0,2	219	0,0	-87,3
	LİTVANYA	1.281	308	-76,0	8.946	0,7	2.970	0,4	-65,1
	MACARİSTAN	401	860	114,8	6.767	0,6	6.900	0,8	2,0
	MALTA	7	5	-28,6	188	0,0	97	0,0	-48,4
	POLONYA	802	458	-42,9	10.303	0,9	5.248	0,6	-49,1
	ROMANYA	3.255	1.753	-46,1	36.409	3,2	15.279	1,8	-58,0
	SLOVAK CUMH.	148	110	-25,7	1.763	0,2	942	0,1	-46,6
SLOVENYA	216	97	-55,1	2.164	0,2	1.175	0,1	-45,7	
YENİ AB TOPLAMI	8.101	6.333	-34,2	104.092	9,3	48.617	5,7	-53,4	
AB ÜLKELERİ (27)	AB (27) TOPLAMI (1)	38.803	40.990	5,6	532.065	47,3	378.113	44,8	-28,9
DİĞER OECD ÜLKELERİ	ABD	2.324	2.742	18,0	31.811	2,8	16.787	2,0	-47,2
	AVUSTRALYA	16	14	-12,5	577	0,1	339	0,0	-41,2
	G.KORE	301	637	111,6	3.053	0,3	3.997	0,5	30,9
	İSVİÇRE	954	375	-60,7	10.985	1,0	9.073	1,1	-17,4
	İZLANDA	10	61	510,0	97	0,0	88	0,0	-9,3
	JAPONYA	277	386	43,7	4.915	0,4	4.310	0,5	-12,3
	KANADA	726	432	-40,5	6.889	0,6	3.211	0,4	-53,4
	MEKSİKA	227	532	134,4	1.247	0,1	2.923	0,3	134,4
	NORVEÇ	37	186	402,7	1.102	0,1	700	0,1	-36,5
	Y.ZELANDA	4	1	-75,0	22	0,0	115	0,0	422,7
	DİĞER OECD TOPLAMI (2)	4.876	6.378	10,3	60.698	5,4	41.543	4,9	-31,6
	DİĞER AVRUPA ÜLKELERİ	ARNAVUTLUK	503	579	15,1	2.718	0,2	3.193	0,4
BOSNA-HERSEK		566	528	-6,7	4.205	0,4	2.966	0,4	-29,0
K.KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ		607	679	11,9	7.006	0,6	4.627	0,5	-34,0
MAKEDONYA		451	585	29,7	3.957	0,4	3.931	0,5	-0,7
SİRBİSTAN		417	474	13,7	7.941	0,7	3.371	0,4	-57,5
DİĞER AVRUPA ÜLKELERİ TOPLAMI (3)	2.544	2.845	11,8	25.827	2,3	18.108	2,1	-29,9	
ESKİ S.S.C.B.	AZERBAYCAN	215	389	80,9	4.343	0,4	3.864	0,5	-11,0
	BEYAZ RUSYA	802	812	1,2	10.336	0,9	7.325	0,9	-29,1
	KAZAKİSTAN	11.086	2.864	-74,2	45.265	4,0	33.325	3,9	-26,4
	ÖZBEKİSTAN	97	52	-46,4	829	0,1	1.458	0,2	75,9
	RUSYA FEDERASYONU	30.552	23.495	-23,1	268.161	23,8	196.094	23,2	-26,9
	TÜRKMENİSTAN	148	279	88,5	2.650	0,2	3.589	0,4	35,4
	UKRAYNA	3.253	2.011	-38,2	16.764	1,5	10.486	1,2	-37,4
ESKİ S.S.C.B TOPLAMI (4)	46.153	29.902	-35,2	348.348	31,0	256.141	30,3	-26,5	
ORTADOĞU ÜLKELERİ	İRAK	1.925	3.372	75,2	18.919	1,7	28.737	3,4	51,9
	İRAN	475	339	-28,6	3.816	0,3	2.880	0,3	-25,5
	İSRAİL	1.680	581	-65,0	11.592	1,0	6.529	0,8	-43,7
	KUVEYT	6	64	966,7	1.290	0,1	1.037	0,1	-19,6
	S.ARABİSTAN	1.582	2.024	27,9	20.965	1,9	20.632	2,4	-1,7
	SURİYE	144	451	213,2	1.500	0,1	2.015	0,2	34,3
	URDUN	69	163	176,3	1.245	0,1	1.294	0,2	3,9
	YEMEN	2	0	-100,0	18	0,0	7	0,0	-61,1
ORTADOĞU TOPLAMI (5)	6.863	6.994	19,6	69.466	5,3	63.131	7,5	6,2	
AFRİKA ÜLKELERİ	KUZEY AFRİKA ÜLKELERİ								
	CEZAYİR	96	980	920,8	938	0,1	2.681	0,3	185,8
	FAS	83	61	-26,5	660	0,1	602	0,1	-8,8
	LIBYA	42	120	185,7	989	0,1	2.356	0,3	126,6
	MİSİR	388	636	59,8	3.011	0,3	4.311	0,5	43,2
	TUNİS	76	190	150,0	356	0,0	1.364	0,2	283,1
	KUZEY AFRİKA TOPLAMI	695	1.987	185,9	5.964	0,5	11.224	1,3	88,2
G.AFRİKA CUMH.	31	113	264,5	381	0,0	586	0,1	53,8	
AFRİKA TOPLAMI (6)	726	2.100	189,3	6.345	0,6	11.810	1,4	86,1	
DİĞER ASYA ÜLKELERİ	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.413	1.570	11,1	17.926	1,6	12.712	1,5	-29,1
	ENDONEZYA	22	5	-77,3	146	0,0	152	0,0	4,1
	HİNDİSTAN	44	101	129,5	1.209	0,1	606	0,1	-49,9
	HONG KONG	941	1.954	107,7	11.241	1,0	14.758	1,7	31,3
	MALEZYA	1	3	0,0	46	0,0	63	0,0	37,0
	SİNGAPUR	14	15	7,1	163	0,0	259	0,0	69,3
	TAYLAND	78	88	12,8	352	0,0	328	0,0	-6,8
	TAYVAN	35	15	-57,1	225	0,0	778	0,1	245,8
	GÜNEY VE DOĞU ASYA ÜLKELERİ TOPLAMI	2.548	3.751	47,2	31.298	2,8	29.656	3,5	-5,2
	AFGANİSTAN	7	0	-100,0	36	0,0	118	0,0	227,8
	BANGLADEŞ	16	92	475,0	64	0,0	781	0,1	1120,3
PAKİSTAN	54	124	129,6	267	0,0	1.052	0,1	294,0	
DİĞER ASYA ÜLKELERİ TOPLAMI (7)	2.625	3.967	51,1	31.665	2,8	31.607	3,7	-0,2	
(1)+(2)+(3)+(4)+(5)+(6)+(7) TOPLAMI	101.680	92.176	-9,3	1.064.413	94,6	800.453	94,8	-24,8	
DİĞER ÜLKELER VE S. BÖLGELER	6.483	4.360	-32,7	60.545	5,4	44.194	5,2	-27,0	
TOPLAM DERİ İHRACATI	108.063	96.536	-10,7	1.124.958	100	844.647	100	-24,9	

İTKİB AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ
KAYNAK: İHRACAT-NET Bilgi Sistemi